Европейски парламент
2024 – 2029

ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ

P10_TA(2026)0271

Съвместно съобщение относно хуманитарната помощ (JOIN(2026)0025)

Резолюция на Европейския парламент от 9 юли 2026 г. относно съвместното съобщение относно хуманитарната помощ (JOIN(2026)0025) (2026/2734(RSP))

Европейският парламент,

– като взе предвид съвместното съобщение на Комисията и на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност от 27 май 2026 г., озаглавено „Защита на ценностите, стимул за реформите, принос за въздействието: хуманитарната дейност на ЕС в променящия се световен ред“ (JOIN(2026)0025) (съвместното съобщение относно хуманитарната помощ) и придружаващите го съвместни работни документи на службите на Комисията относно стратегически подход към хуманитарната дипломация на ЕС (SWD(2026)0312), относно интегриран подход към нестабилността (SWD(2026)0313) и относно хуманитарните вериги на доставки (SWD(2026)0314),

– като взе предвид Резолюция 1325 (2000) на Съвета за сигурност на ООН от 31 октомври 2000 г. и деветте последващи резолюции на Съвета за сигурност на ООН относно жените, мира и сигурността,

– като взе предвид въпроса до Комисията относно съвместното съобщение относно хуманитарната помощ (JOIN(2026)0025) (O-000026/2026 – B10-0013/2026),

– като взе предвид член 142, параграф 5 и член 136, параграф 2 от своя Правилник за дейността,

– като взе предвид предложението за резолюция на комисията по развитие,

A. като има предвид, че хуманитарните нужди бързо нарастват и изпреварват наличното финансиране; като има предвид, че понастоящем над 300 милиона души се нуждаят от хуманитарна помощ; като има предвид, че ООН отправи призив в световен

мащаб за 33 милиарда щатски долара и смята да използва това финансиране, за да достигне до 135 милиона души в 50 държави през 2026 г.; като има предвид, че при подобен призив на ООН през 2025 г. бяха събрани само 12 милиарда щатски долара, което е най-ниското равнище на финансиране за едно десетилетие[1];

Б. като има предвид, че нарушенията на международното хуманитарно право (МХП) достигат тревожни равнища, включително умишлени нападения и убийства на цивилни лица, разрушаване на основна инфраструктура като училища и болници, широко разпространено сексуално насилие, набиране на деца за бойци, нападения срещу хуманитарни работници и медицински персонал, насилствено разселване, глад като метод за водене на война и умишлено отказване и използване на хуманитарния достъп като оръжие;

В. като има предвид, че тези нарушения са в разрез със задълженията по МХП, включително резолюции 2286 (2016) и 2417 (2018) на Съвета за сигурност на ООН; като има предвид, че хуманитарната помощ никога не следва да се използва като инструмент и следва да достига до нуждаещото се цивилно население без каквито и да било пречки или дискриминация, при пълно спазване на МХП;

Г. като има предвид, че ограниченията на достъпа, включително бюрократичните пречки, ограниченията на движението и намесата на страните в конфликти, все повече ограничават способността на хуманитарните участници да стигат до засегнатото население;

Д. като има предвид, че Службата на ООН за координация по хуманитарни въпроси (ОСНА) стартира цялостна хуманитарна реорганизация, за да направи глобалната система за хуманитарна помощ по-ефикасна и ефективна;

Е. като има предвид, че ЕС и неговите държави членки предоставят най-големия дял от световното хуманитарно финансиране в световен мащаб[2];

Ж. като има предвид, че веригите на доставки на хуманитарна помощ — от обществените поръчки до крайната доставка — представляват до 80% от общите хуманитарни разходи в световен мащаб;

---

1 Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, „Глобален хуманитарен преглед за 2026 г.“, https://humanitarianaction.info/document/global-humanitarian-overview-2026.

2 Европейски съвет и Съвет, „Хуманитарна помощ“, https://www.consilium.europa.eu/bg/policies/humanitarian-aid/.

З. като има предвид, че след сътресенията през последните пет години глобалната нестабилност остава на почти рекордно високо равнище[3];

И. като има предвид, че конфликтите, изменението на климата и икономическите фактори са трите основни причини за увеличаването на хуманитарните нужди, като утежняват продоволствената несигурност, разселването и рисковете за здравето и увеличават честотата и интензивността на бедствията; като има предвид, че покачването на морското равнище може да представлява екзистенциална заплаха за развиващите се малки островни държави, които са сред най-уязвимите по отношение на изменението на климата, а това води до повишена необходимост от хуманитарни действия и действия за готовност;

Й. като има предвид, че по време на конфликти и кризи вече съществуващите неравенства между половете често се изострят, в резултат на което жените и момичетата, особено пресичащи се уязвимости, са непропорционално засегнати от конфликти, разселване, основано на пола насилие и изключване от животоспасяващи услуги и процеси на вземане на решения; като има предвид, че в исторически план делът на двустранната хуманитарна помощ с цели, свързани с равенството между половете, е бил нисък и е намалял допълнително през последните няколко години, като през периода 2021 — 2022 г. е бил в застой на равнище 17%[4]; като има предвид, че ръководените от жени организации получават само 0,4% от двустранната помощ в нестабилни държави[5];

К. като има предвид, че принудителното разселване достига безпрецедентни равнища и значителна част от бежанците и вътрешно разселените лица по света пребивават в държави с ниски доходи и в нестабилни държави, което налага нарастващо търсене на хуманитарна помощ и услуги за закрила;

Защита — поддържане на МХП, хуманитарните принципи и защитата на цивилното население и хуманитарните

---

3 Организация за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР), „States of Fragility 2025“ (Нестабилни държави — доклад за 2025 г.), OECD Publishing, Париж, 2025 г., https://doi.org/10.1787/81982370-en.

4 ОИСР, „Development Finance for Gender Equality 2024“ (Финансиране на развитието за равенство между половете — доклад за 2024 г.), OECD Publishing, Париж, 2025 г., https://doi.org/10.1787/e340afbf-en.

5 Генерален секретар на ООН, „Women and peace and security — Report of the UN Secretary-General“ (Жените, мирът и сигурността — доклад на генералния секретар на ООН), 5 септември 2025 г.

работници, както и разработване на обща стратегия за хуманитарна дипломация

1. приветства ангажиментите, поети в съвместното съобщение относно хуманитарната помощ по отношение на МХП и хуманитарните принципи на хуманност, безпристрастност, неутралност и независимост; припомня, че обичайното международно хуманитарно право е обвързващо за всички страни във въоръжен конфликт; решително осъжда възпрепятстването на хуманитарната помощ; принципно се противопоставя и осъжда предоставянето на хуманитарна помощ за постигане на напредък по военните програми и политизирането на хуманитарната помощ чрез сериозно ограничаване на достъпа до животоспасяваща помощ, което подкопава основните хуманитарни принципи;

2. приканва Комисията да осъди незачитането на МХП и последователно да търси отговорност от участниците за нарушения на МХП в своите външни отношения;

3. призовава Комисията, Европейската служба за външна дейност (ЕСВД) и държавите членки да засилят действията за опазване на хуманитарното пространство, да гарантират спазването на МХП и хуманитарните принципи, да укрепят механизмите за отчетност, да преодолеят пропуските в мониторинга на нарушенията, включително чрез събиране на данни и проекти като „МХП на фокус“, и да се въздържат от партньорства, които биха подкопали тези принципи;

4. призовава Съвета, върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност и държавите членки да продължат да гарантират, че ограничителните мерки и практиките за намаляване на банковия риск дават възможност за основани на принципи хуманитарни действия, включително чрез систематично включване и прилагане на ефективни, ясни и оперативни постоянни хуманитарни изключения и гаранции във всички съответни ограничителни мерки, въз основа на постоянното изключение, установено с Резолюция 2664 (2022) на Съвета за сигурност на ООН;

5. подчертава, че когато ЕС финансира и предоставя хуманитарна помощ, предназначена за спасяване на човешки живот и предотвратяване на глада, и държава извън ЕС възпрепятства или блокира предоставянето ѝ, ЕС трябва да използва всички политически, дипломатически, правни и икономически лостове, с които разполага, за да осигури незабавното и безпрепятствено преминаване на тази помощ и да гарантира, че тя достига до нуждаещото се население; призовава Комисията и ЕСВД систематично да повдигат въпроса за това възпрепятстване на най-високо политическо равнище и да предприемат всички

необходими мерки срещу държавите, образуванията или лицата, отговорни за възпрепятстването, за да се постигне незабавно и безпрепятствено предоставяне на хуманитарна помощ;

6. призовава Комисията да засили подкрепата си за мерките за безопасност и сигурност с цел защита на хуманитарните работници, включително чрез програми за обучение, по-специално за местния персонал, и чрез разработване на общи минимални стандарти за сигурност за хуманитарната общност, засилване на координацията на сигурността и наличието на критични данни за сигурността, обединяване на ресурсите за сигурност и разработване на съвместни инициативи с хуманитарните партньори, включително относно нововъзникващи заплахи като дезинформацията; настоятелно призовава Комисията да превърне „Закрила на хуманитарните работници“ в постоянна, глобална програма с подходящо финансиране;

7. призовава Комисията да увеличи подкрепата за услугите за психично здраве и психосоциална подкрепа за хуманитарните работници, по-специално за местния персонал, като се имат предвид високите равнища на стрес и травми, свързани с хуманитарните операции;

8. осъжда най-категорично увеличаването на нападенията и убийствата на хуманитарни работници в зони на конфликт; припомня на държавите, че са длъжни да зачитат и защитават хуманитарните работници и че умишлените нападения срещу персонал, участващ в мисия за хуманитарна помощ, са военни престъпления; решително осъжда използването на т.нар. тактики за двойни удари, документирани в конфликти, включително в Украйна, Газа и Ливан, при които първоначалното нападение е последвано от един или повече последващи удари, често насочени срещу цивилни лица и спасители, по-специално хуманитарни работници, и които могат да съставляват военно престъпление; призовава Комисията и държавите членки недвусмислено да осъдят убийствата на хуманитарни работници и да инвестират в разследването и наказателното преследване на извършителите;

9. призовава Комисията, ЕСВД, делегациите на ЕС, специалните представители на ЕС и държавите членки, като използват подхода „Екип Европа“, да работят по обща стратегия на ЕС за хуманитарна дипломация в тясно сътрудничество с хуманитарните участници, включително партньорите от международни неправителствени организации; подчертава, че ефективната хуманитарна дипломация следва да бъде специфична за конкретната ситуация, да се основава на данни и да се опира на застъпничество и експертен опит на местно равнище, както и на систематичен диалог с местните и националните хуманитарни партньори и с участниците на първа

линия на място, включително местните организации на гражданското общество и организациите за правата на жените, които често са на предна линия в хуманитарните реакции;

10. подчертава, че ефективната и ефикасна хуманитарна дипломация изисква засилване на координацията между всички съответни хуманитарни и политически участници и използване на всички възможни дипломатически инструменти, включително чрез координационни звена за хуманитарна дипломация и целенасочени комуникационни стратегии, с оглед подобряване на капацитета на ЕС за опазване на хуманитарното пространство при въоръжени конфликти и за застъпничество срещу нарушенията на МХП;

11. подчертава необходимостта от укрепване на капацитета на ЕС за наблюдение и документиране на нарушенията на МХП, включително чрез подкрепа за независими механизми за отчетност и сътрудничество с международните разследващи органи;

12. приветства ангажимента на ЕС за засилване на застъпничеството и подкрепата за сектора на защитата като център на хуманитарните действия и за равенството между половете; изразява тревога във връзка с рязкото увеличаване на нападенията срещу хуманитарни работници, медицински персонал и хуманитарна инфраструктура, както и във връзка с увеличаването на насилието, основано на пола, включително свързаното с конфликти сексуално насилие, в хуманитарен контекст[6]; призовава Комисията, ЕСВД, делегациите на ЕС и държавите членки да поставят жените и момичетата в центъра на усилията за хуманитарна готовност и реагиране, да възприемат приобщаващ подход и да засилят цялостното изпълнение на програмата за жените, мира и сигурността, включително мерките за защита на жените и момичетата от насилие, основано на пола, и да засилят пълноценното, равноправно и съдържателно участие на жените във всички етапи на мирните процеси, включително в хуманитарните действия и усилията за възстановяване; призовава Комисията и държавите членки да предоставят 5% от своята официална помощ за развитие (ОПР) в нестабилен контекст на ръководени от жени организации и организации за защита на правата на жените чрез гъвкаво и дългосрочно финансиране, като се има предвид важната свързваща роля на жените миротворци и ръководените от жени организации за оказване на първа помощ при хуманитарни кризи и същевременно като миротворци, посредници и фактори за развитието в техните общности;

---

6 Генерален секретар на ООН, „Conflict-related Sexual Violence — Report of the Secretary-General“ (Сексуално насилие, свързано с конфликти — доклад на генералния секретар на ООН), 21 април 2026 г.

приветства факта, че Комисията ще засили ангажимента си по отношение на сексуалното и репродуктивното здраве и репродуктивните права в хуманитарни ситуации, включително чрез програмата SHIELD (сексуално и репродуктивно здраве при извънредни ситуации и достоен живот), и призовава Комисията да отпусне достатъчно финансиране за тази програма;

Изпълнение — Постигане на напредък в ориентирана към хората хуманитарна реформа, постигане на по-ефективни и ефикасни хуманитарни реакции

13. изразява дълбоко съжаление във връзка със световната криза с финансирането за хуманитарни дейности и за развитие, както и във връзка с решението на няколко ключови донори, включително няколко държави — членки на ЕС, да намалят бюджетите си за помощ; призовава държавите членки да предприемат правдоподобни стъпки за изпълнение на колективния ангажимент на ЕС за предоставяне на 0,7% от брутния национален доход за ОПР, като 10% от сумата са предназначени за хуманитарни действия;

14. изразява загриженост, че нарастващата геополитическа конкуренция и променящите се приоритети на донорите могат да отклонят вниманието и ресурсите от най-слабо развитите и най-нестабилните държави в света; призовава Комисията и държавите членки да прилагат прозрачни, основани на потребностите критерии при разпределянето на хуманитарна помощ и да гарантират достатъчно и устойчиво финансиране във връзка с кризите, които до голяма степен са били пренебрегвани и за които не е било предоставяно достатъчно финансиране;

15. приветства усилията на Комисията да се подобрят ефикасността на помощта и качеството на финансирането на хуманитарната помощ в контекста на реорганизацията на хуманитарната помощ на ООН и да се отдава приоритет на най-силно нуждаещите се; подчертава, че освен обема на помощта, качеството и отчетността по отношение на хуманитарната помощ на ЕС са от ключово значение и че хуманитарните реформи трябва да бъдат основани на потребностите, ориентирани към резултатите и съсредоточени върху ефективността и реалното въздействие; подчертава обаче, че това не трябва да се превръща в подход, целящ само намаляване на разходите, който застрашава основаното на принципи и съобразено с потребностите предоставяне на помощ; призовава Комисията да се застъпи за повишаване на ефикасността в рамките на реорганизацията на хуманитарната помощ, като спестените средства да бъдат реинвестирани в хуманитарни реакции на първа линия, вместо да се намаляват общите равнища на помощ; призовава Комисията и държавите членки да гарантират, че всички хуманитарни реформи, които предприемат, са ориентирани към хората и съобразени с равенството между половете, като съгласуват

процесите на финансиране, постигане на съответствие и реформи с целите за качество, локализиране и отчетност спрямо засегнатите групи от населението;

16. насърчава Комисията да продължи да полага усилия за повишаване на ефективността, ефикасността, екологичната устойчивост и издръжливостта на веригите на предоставяне на хуманитарна помощ; призовава Комисията да разработи тези реформи съвместно с лицата, които ще ги изпълняват, и да ги подкрепи с подходящо финансиране;

17. отбелязва ангажимента на Комисията да предостави най-малко две трети от хуманитарното си финансиране чрез преобразуващи условия, които повишават гъвкавостта и ефективността и намаляват административната тежест за партньорите; насърчава Комисията да разшири допълнително използването на помощ под формата на парични средства, когато е целесъобразно, като ефикасен, достоен и ориентиран към хората начин за предоставяне на хуманитарна помощ;

18. категорично подкрепя програмата и пътната карта за локализиране; изисква от Комисията да докладва до края на 2026 г. за напредъка, постигнат по отношение на целта ѝ в срок до 2027 г. да предоставя 25% от хуманитарното финансиране по възможно най-пряк начин на местните участници чрез международни агенции и организации, специализирани агенции на държавите членки и партньори от средите на неправителствените организации (НПО), като същевременно подчертава централната роля на ООН за координирането на международната хуманитарна реакция при бедствия и въоръжени конфликти; изисква от Комисията да обмисли как може да постигне по-нататъшен напредък по отношение на локализирането след 2027 г.;

19. призовава Комисията и държавите членки да гарантират съдържателно локализиране и справедливи партньорства с местните органи за реагиране, включително като гарантират, че местните участници играят активна роля във вземането на решения, планирането и мониторинга в областта на хуманитарната помощ и оценката на хуманитарните реакции; горещо приветства ангажимента на ЕС да инвестира в ангажираността на местните участници в хуманитарната дипломация; призовава Комисията да опрости достъпа до хуманитарно финансиране от ЕС за местните участници, включително чрез намаляване на административните пречки, адаптиране на изискванията за съответствие и докладване и засилване на използването на предвидими и посреднически механизми за финансиране;

Партньорство — Към интегриран подход към нестабилността

20. подчертава, че цялостният подход на ЕС по отношение на нестабилен контекст трябва да гарантира съгласуваност между неговите инструменти в областта на хуманитарната помощ, развитието и сигурността, да бъде в съответствие с връзката между хуманитарните действия, развитието и мира и да интегрира по значим начин съображенията, свързани с околната среда и климата; призовава Комисията и държавите членки да увеличат подкрепата както за разселеното население, така и за приемащите го общности, да инвестират в трайни решения и самостоятелност и да гарантират, че реакциите по отношение на продължително разселване свързват действията в областта на хуманитарната помощ, развитието и мира;

21. признава колко са важни координираните подходи при участниците в областта на хуманитарната помощ, развитието и мира в нестабилен и засегнат от конфликт контекст; подчертава, че тази координация трябва изцяло да зачита различните мандати и оперативни принципи на хуманитарната дейност; предупреждава, че хуманитарната помощ не трябва да бъде подчинена на цели, които не се ръководят от хуманитарните принципи, тъй като такова подчиняване може да застраши безопасния хуманитарен достъп и приемането от засегнатите общности и страните в конфликта и може да изложи бенефициерите и хуманитарния персонал на допълнителни рискове;

22. призовава Комисията да предостави допълнителни насоки относно интегрирането на действията в областта на хуманитарната помощ, развитието и мира чрез последователно, допълващо или съвместно финансиране с държавите членки; насърчава Комисията да използва наличните възможности за гъвкавост в инструментите за финансиране, за да реагира адекватно на кризи в нестабилен контекст;

23. подчертава колко е важна трайната ангажираност в нестабилна и засегната от конфликт среда, с ориентиран към хората подход, който е в пълно съответствие с целите на ООН за устойчиво развитие и принципа никой да не бъде изоставен; подчертава, че интервенциите в нестабилна и засегната от конфликт среда следва да бъдат насочени към преодоляване на структурните фактори за бедността и неравенството, да насърчават човешкото развитие и да достигат първо до най-уязвимите, без дискриминация на каквото и да е основание, като същевременно укрепват управлението, институционалния капацитет и достъпа до основни услуги;

24. подкрепя усилията за засилване на координацията на „Екип Европа“ в нестабилен контекст и за укрепване на партньорствата с държави извън ЕС, регионални и многостранни организации, международни банки за развитие, частния сектор и благотворителни организации; призовава Комисията да си

сътрудничи тясно с местните участници и организации на гражданското общество и местните общности в нестабилен контекст с цел укрепване на устойчивостта, основаната на общността издръжливост и отчетността;

25. приветства съобщението на Комисията, че тя ще разработи нова глобална програма за многосекторни оценки на нуждите и инвестиции в качеството на данните, оперативната съвместимост, безопасното споделяне на данни и по-силни инструменти за анализ и докладване, включително инструменти за наблюдение на Земята и моделиране, за да се укрепи вземането на решения, основани на факти, и да се даде възможност за по-бързи, по-координирани и ефективни хуманитарни реакции;

26. подчертава колко е важно чувствителното спрямо конфликтите програмиране и призовава Комисията и партньорите систематично да интегрират анализа на конфликтите в хуманитарните интервенции и интервенциите за развитие в нестабилен контекст;

27. призовава на делегациите на ЕС да се предостави достатъчна оперативна гъвкавост, за да адаптират програмите към бързо променящия се нестабилен контекст и да координират ефективно политическия диалог и изпълнението във всички аспекти на връзката между хуманитарните действия, развитието и мира;

28. отбелязва намерението на Комисията да разшири финансирането за проекти, които подкрепят участието на частния сектор и иновативните инвестиции за споделяне на риска в продължителен хуманитарен контекст; насърчава Комисията да определи най-подходящите инструменти за всеки контекст, като гарантира чувствителен спрямо конфликтите подход към инвестициите, и да направи оценка на внедряването на Global Gateway като инструмент на ЕС за изграждане на устойчивост и устойчиво развитие в нестабилни условия, включително за най-острите и непосредствени нужди;

29. призовава Комисията да подкрепя отговорното участие на частния сектор в хуманитарен контекст в съответствие с хуманитарните принципи и изискванията за прозрачност и отчетност, като същевременно допринася за устойчиво и приобщаващо развитие, включително чрез създаване на достойни работни места и намаляване на бедността;

30. подчертава, че ОПР следва да се разпределя към местата, където тя е най-необходима, и трябва да продължи да бъде основен инструмент за посрещане на хуманитарните нужди и предоставяне на животоспасяващи услуги на засегнатото от кризата население, които са предпоставки за стабилни,

приобщаващи и просперииращи общества; подчертава, че публично-частните партньорства могат да допълват, но не трябва да заместват ОПР за предоставянето на хуманитарна помощ и подкрепа за устойчивостта;

31. призовава Комисията редовно да наблюдава изпълнението на ангажиментите по отношение на нестабилността и на всеки две години да докладва на Парламента относно тяхното изпълнение; подчертава колко е важна тясната координация между службите на Комисията, ЕСВД и делегациите на ЕС, включително чрез специални рамки във връзка с нестабилността; изисква от Комисията допълнително разяснение относно ролята на службите, участващи в интегрирания подход към нестабилността; призовава Комисията и ЕСВД да работят активно с ООН и други международни партньори с цел предприемане на мерки за справяне с нестабилността;

Бъдещи действия и изпълнение

32. призовава Комисията и ЕСВД да разработят ясен план за изпълнение и мониторинг на ангажиментите, поети в съвместното съобщение относно хуманитарната помощ и придружаващите го работни документи на службите на Комисията, и да гарантират пълноценното участие на Парламента в този процес;

33. подчертава колко са важни парламентарната дипломация и демократичният контрол за укрепването на отчетността и легитимността по отношение на хуманитарните действия; подчертава приноса на междупарламентарните органи, например Парламентарната асамблея Африка—ЕС и Съвместната парламентарна асамблея на Организацията на държавите от Африка, Карибите и Тихоокеанския басейн и ЕС, за провеждането на диалог с държавите и регионите партньори относно хуманитарните нужди, като по този начин се защитава хуманитарното пространство;

°

° °

34. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Комисията, на Европейската служба за външна дейност, на Съвета, както и на правителствата и на парламентите на държавите членки.